

επειδή το αντίθετο της «ελεύθερης αγοράς»
δεν είναι η «σκληρωμένη αγορά» αλλά η ίδια
η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, κάνουμε ένα ακόμη βήμα...

ΜΑΓΕΙΡΕΥΟΥΜΕ, ΜΟΙΡΑΖΟΜΑΣΤΕ, ΤΡΩΜΕ & ΚΑΘΑΡΙΖΟΥΜΕ ΜΑΖΙ

ενάντια σε ιδιοκτήτες και αφεντικά, ενάντια
στους ρόλους πελάτη, σερβιτόρου, μάγειρα,
λαντζέρη, ενάντια στη λογική κάθε είδους
αντιτίμου...

μοιραζόμαστε όχι μόνο φαγητό
αλλά χρόνος και χώρο.

για την επανοικειοποίηση των καθημερινών
στιγμών... δημιουργούμε σημεία συνάντη-
σης, συλλογικοποίησης και αλληλοβοήθειας
στις γειτονιές, μακριά από τη λογική της
εξατομίκευσης και την ψευδαίσθηση των
ατομικών "λύσεων".

Στου αντίποδα της καπιταλιστικής λογικής,

προτάσσουμε το μοίρασμα,
την ελεύθερη συνεισφορά και του συλλογικό αγώνα

Η λειτουργία της συλλογικής κουζίνας καλύπτει ένα ευρύ φάσμα αναγκών και επιθυμιών. Γιατί, από τη μία, απαντάει στην επιθυμία για συντροφιά και μοίρασμα, μέσα από τη δημιουργία μιας χαλαρής ατμόσφαιρας επικοινωνίας. Το πώς οργανώνουμε την καθημερινότητά μας, πώς διαχειριζόμαστε τον απελευθερωμένο χρόνο μας, πώς σχετιζόμαστε και το πώς συναυτουργούμε για να παράγουμε ένα κοινό αποτέλεσμα (στην προκειμένη τον άρτο τον επιούσιο) είναι πολιτικά ζητήματα, μέσω των οποίων ο καθημερινός προσωπικός χρόνος μπορεί να γίνει συλλογικός. Απελευθερώνουμε τους χρόνους μας και τη δημιουργικότητά μας. Μοιραζόμαστε, συν-τροφιάζουμε, αντιπαλεύουμε τις λογικές της κατανάλωσης, των διαχωρισμών και της εξειδίκευσης. Οι δραστηριότητες της συλλογικής κουζίνας οργανώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην αναπαράγουμε διαχωρισμούς (ηλικιακούς, πολιτισμικούς, φύλου, εξειδίκευσης...). Το εγχείρημα βασίζεται στη συμμετοχικότητα και την αυτενέργεια των ανθρώπων που επιθυμούν και επιλέγουν να το στηρίζουν.

Από την άλλη, η συνεύρεση γύρω από το εγχείρημα της συλλογικής κουζίνας είναι μια πολύ καλή ευκαιρία για να επεξεργαστούμε προτάγματα ριζοσπαστικοποίησης της καθημερινότητας, από το βάθεμα της αντικαταναλωτικής λογικής έως την κριτική του υπάρχοντος πολιτισμού σε πιο μοριακές εκφάνσεις του. Η κρίση, ο καπιταλισμός (πράσινος ή μη), η κατανάλωση και τα πρότυπα ζωής που απορρέουν από αυτή, η ριζοσπαστική οικολογία, η διατροφή, η κριτική της βιομηχανικής κοινωνίας, κλπ. κλπ.... είναι ζητήματα που άπτονται άμεσα τόσο της θεματικής όσο και της πρακτικής μιας συλλογικής κουζίνας. Φυσικά, το εγχείρημα δεν περιορίζεται μόνο στο ζήτημα του μαγειρέματος και της διαχείρισης τους χρόνου μας, αλλά και του χώρου. Η συλλογική κουζίνα φιλοξενείται σε απελευθερωμένους και ανοιχτούς κοινωνικούς χώρους και, όταν ο καιρός το επιτρέπει, επιχειρεί την επανοικειοποίηση των δημόσιων χώρων, ενάντια στην εντεινόμενη συρρίκνωση τους από κάθε είδους διαχειριστές.

Καπιταλισμός δεν είναι μόνο τράπεζες, εταιρίες και
ελεύθερη αγορά,
είναι και ιδεολογία που προσπαθεί να εποικίσει τις ζωές μας

Ο καπιταλισμός δεν είναι μονάχα ένα οικονομικό-πολιτικό σύστημα. Είναι και ιδεολογία, είναι και παραγωγή κουλτούρας, η οποία βασίζεται σε αξίες και διαμορφώνει συμπεριφορές. Η καπιταλιστική ιδεολογία στηρίζεται σε αξίες όπως το κέρδος, η παραγωγικότητα, η απόδοση, η ανάπτυξη και η πρόοδος, οι οποίες αποσκοπούν να καθορίσουν την αντίληψή μας για τον κόσμο. Οι συμπεριφορές που προκύπτουν από αυτές, εκφράζονται τόσο στις ανθρώπινες σχέσεις, μέσω των καθημερινών χειρονομιών, όσο και στη διαχείριση του χώρου και του χρόνου μας, αλλά και στις σχέσεις μας με τη φύση και με ό,τι παράγεται από αυτή, καθώς και με τα υπόλοιπα πλάσματα που κατοικούν τον πλανήτη.

Στις καπιταλιστικά ανεπτυγμένες χώρες (σε εκείνες που αυτάρεσκα αφήνουν να εννοηθεί ότι αποτελούν τον Πρώτο ή Ανεπτυγμένο Κόσμο) η εξάρτηση από την καπιταλιστική μηχανή είναι τέτοια, που αφήνει ελάχιστα περιθώρια αυτονομίας, μιας και οι παραδοσιακές μορφές οικονομίας έχουν εξαλειφθεί σχεδόν ολοκληρωτικά. Χωρίς καμία διάθεση εξωραϊσμού των παραδοσιακών μορφών παραγωγής (μιας και ούτε κι αυτές ξεφεύγουν από το ζήτημα της επιβολής και της εκμετάλλευσης, εν τέλει, της κυριαρχίας του ανθρώπου πάνω στη φύση, αλλά ούτε από το ζήτημα της ατομικής ιδιοκτησίας και των λογικών του κέρδους, της συσσώρευσης κλπ) είναι αδύνατο να μην παρατηρήσουμε ότι οι κοινωνίες μέσα στις οποίες ζούμε (αλλά και αυτές που προβάλλονται από τους μηχανισμούς του θεάματος ως πρότυπα μίμησης) είναι πλήρως εξαρτημένες από την Ελεύθερη Αγορά.

Το καπιταλιστικό σύστημα καταφέρνει να μας κρατάει δεμένους στα πλοκάμια του, γιατί μας πείθει ή μας εξαναγκάζει να εξαρτόμαστε αποκλειστικά και εξ' ολοκλήρου από τα γρανάζια του, για την κάλυψη ακόμα και των στοιχειωδέστερων αναγκών μας. Ομως, ο βιομηχανικός πολιτισμός δεν έρχεται μόνο να καλύψει τις ζωτικές μας ανάγκες. Γεννάει καινούργιες ανάγκες, αλλά και επιθυμίες τις οποίες υπόσχεται να ικανοποιήσει άμεσα και αποτελεσματικά, άμα της καταβολής αντιτίμου. Ο καπιταλισμός διατείνεται ότι μας παρέχει άνεση

και ποιότητα ζωής, γιατί μας προσφέρει έτοιμο αυτό που χρειαζόμαστε -ή αυτό που νομίζουμε ότι χρειαζόμαστε- χωρίς να κοπιάσουμε για να το παράγουμε, χωρίς να σπαζοκεφαλιάσουμε για να το εφεύρουμε, αρκεί να διαθέτουμε χρήματα για να το αποκτήσουμε! Και αυτό ακριβώς ήταν το παραμύθι που έχασε η ελληνική κοινωνία τα τελευταία σαράντα χρόνια.

Μόνο που τώρα, “λόγο κρίσης” το παραμύθι αλλάζει. Τώρα μας καλούν να συστρατευθούμε για να σώσουμε την οικονομία ΤΟΥΣ, το σύστημά ΤΟΥΣ. Σε μια περίοδο εμφανής απαξίωσης του κατεστημένου συστήματος πολιτικής διαχείρισης, είναι κρίσιμης σημασίας το ζήτημα πώς παίρνουμε τη ζωής μας στα χέρια μας, πώς εμποδίζουμε κάθε λογής διαχειριστές να αποφασίζουν για εμάς και πώς οργανώνουμε τις αρνήσεις μας. Αν το σύστημά τους αγκομαχεί να ορθοποδήσει, δεν υπάρχει κανένας λόγος για να το βοηθήσουμε. Αντίθετα, η κρίση είναι μια πολύ καλή ευκαιρία για συνολική επίθεση, έτσι ώστε να ροκανίσουμε τα θεμέλια του πολιτισμού της εκμετάλλευσης και της επιβολής, της αλλοτρίωσης και της εξατομίκευσης από τη ρίζα τους. Αυτο-οργανωμένα, αντιεραρχικά, αντιεμπορευματικά και αδιαμεσολάβητα, στήνουμε εγχειρήματα, ανακαλύπτουμε νέα πεδία δράσης. Ανοιχτές συνελεύσεις, συνελεύσεις γειτονιάς, καταλήψεις, εγχειρήματα αυτομόρφωσης, συλλογικές κουζίνες, αποτελούν συλλογικές διαδικασίες ανοιχτού χαρακτήρα με σκοπό τη συνεύρεση πάνω σε πεδία αγώνα, για το βάθεμα της συνείδησης, για το άπλωμα της άμεσης δράσης, με σκοπό την ανατροπή ενός κόσμου που δεν μας αρέσει ούτε μας αντιστοιχεί.

Ευάυτια στη βιοτική του καταναλωτή, ευάυτια στη βιοτική του εμπορεύματος

Στις μεγαλουπόλεις όπου ζούμε, η σχέση μας με την τροφή είναι τόσο αλλοτριωμένη που όχι μόνο δεν έχουμε τη δυνατότητα και τη γνώση να την παράγουμε, αλλά ούτε γνωρίζουμε από πού προέρχεται και πώς παράγεται. Ετσι, τα τρόφιμα που χρησιμεύουν για τη διατροφή

μας μετατρέπονται σε καταναλωτικά αγαθά, σε προϊόντα, εν ολίγοις, σε Εμπόρευμα. Ομως, τα τρόφιμα δεν φυτρώνουν στα ράφια των σουπερ-μάρκετ. Παράγονται με συγκεκριμένους τρόπους (εκμετάλλευση της γης, των ζώων και των ανθρώπων), κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες (ληηλασία της γης, εγκλεισμός των ζώων, μισθωτή σκλαβιά ή απλά και μόνο σκλαβιά) και βάση κάποιας λογικής (παραγωγή κέρδους, συσσώρευση, εξειδίκευση). Το ζήτημα δεν είναι να αποκτήσουμε συνείδηση “υπεύθυνου καταναλωτή” που κάνει τις “σωστές καταναλωτικές επιλογές”, όπως προσπαθούν να μας πείσουν οι γκουρού του πράσινου καπιταλισμού και οι τσαρλατάνοι των ΜΚΟ. Το ζήτημα πάει παραπέρα από τον έλεγχο των τιμών, την καταπολέμηση της αισχροκέρδειας, το “δίκαιο εμπόριο”, την απαίτηση για ορθολογιστική και “βιώσιμη” εκμετάλλευση της γης και των ζώων (βλέπε αειφόρος ανάπτυξη). Το ζήτημα είναι η ίδια η άρνηση του ρόλου. Γι’ αυτό το λόγο στη συλλογική κουζίνα δεν ενδιαφερόμαστε μόνο για το πώς θα γεμίσουμε το στομάχι μας ή πώς θα ευχαριστήσουμε περισσότερο τον ουρανό μας, αλλά θέτει όλα τα παραπάνω ζητήματα στο τραπέζι, έτσι ώστε να ανιχνεύσουμε πεδία αντιπαράθεσης και ρήξης, αλλά και προτάσεις έμπρακτης εναντίωσης.

**Ευάγνια στη βιοτική της επικυριαρχίας του ανθρώπου πάνω στη φύση,
ευάγνια στην εκμετάλλευση και τη ληηλασία της**

Το ζήτημα της εκμετάλλευσης των ζώων και των μεταλλαγμένων γενετικά τροφίμων αποτελούν δύο από τα βασικά θέματα της κριτικής της εξαντλητικής και ανθρωποκεντρικής εκμετάλλευσης της φύσης και της αντι-καταναλωτικής λογικής. Ο εγκλεισμός των ζώων και η ανατροφή τους μόνο και μόνο για να γίνουν φιλετάκια ή κιμάς στο πιάτο μας, είναι από μόνο του ένα αποκρουστικό γεγονός. Αν σε αυτό προσθέσουμε την κακομεταχείριση και τις άθλιες συνθήκες υγιεινής και διαβίωσης*, αλλά και τα αποτελέσματα τις εξαντλητικής αλιείας*, εύκολα καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η κατανάλωση κρέατος δεν είναι μόνο ένα ζήτημα υγιεινής ή φιλοσοφίας, αλλά και ένα πεδίο αντι-

παράθεσης με τις λογικές της εκμετάλλευσης και της λεηλασίας της φύσης.

Δεν θα μπορούμε σε μια διεξοδική ανάλυση του ζητήματος, τόσο γιατί οι απόψεις δίστανται, όσο και γιατί, ζώντας στη μητρόπολη, είμαστε έτσι κι αλλιώς ξεκομμένοι από τη διαδικασία παραγωγής των τροφίμων, οπότε μιλάμε από μια θέση αλλοτριωμένη εν γένει: μόνος ρόλος τον οποίο καλούμαστε να παίξουμε είναι αυτός του καταναλωτή, ο οποίος το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να επιλέξει την καλύτερη ποιότητα των προϊόντων που θα καταναλώσει. Το πεδίο παραμένει ανοιχτό προς διερεύνηση, συζήτηση, εμπάθυνση και πειραματισμό.

Παρόμοια είναι και τα ζητήματα που αφορούν την καλλιέργεια της γης, την εξαντλητική εκμετάλλευσή της, την εισαγωγή της βιοτεχνολογίας και την παραγωγή γενετικά τροποποιημένων τροφίμων. Για τα μεταλλαγμένα μάλλον δεν είναι ανάγκη να πούμε πολλά πράγματα. Αρκετός λόγος έχει ήδη αρθρωθεί σχετικά με τη βιοτεχνολογία και την εντατικοποίηση της καλλιέργειας και ευτυχώς, ακόμα υπάρχει χρόνος αντίστασης και εναντίωσης στις συγκεκριμένες λογικές, μιας και ο συγκεκριμένος παραγωγικός χώρος δεν έχει αλωθεί ακόμα εντελώς. Σχετικά με την καλλιέργεια της γης, υπάρχουν συλλογικά και αυτοοργανωμένα εγχειρήματα ακόμα και μέσα στα όρια της πρωτεύουσας (για παράδειγμα, ο Ελεύθερος Αγρός και η Κατάληψη του κτήματος Πραπόπουλου). Είναι αυτονόητο ότι στηρίζουμε τέτοιου είδους κινήσεις και ότι επιθυμούμε να μεταφέρουμε το πρόταγμα και στις δικές μας γειτονίες. Σε κάθε περίπτωση, όσον αφορά τα πρώτα βήματα της συλλογικής κουζίνας, το να φροντίζουμε ώστε τα τρόφιμα που θα μαγειρέψουμε να είναι φρέσκα, χωρίς συντηρητικά, χωρίς λιπάσματα, φυτοφάρμακα και σαφώς όχι μεταλλαγμένα, είναι κάτι που επιδιώκουμε μετά μανίας.

Ενα ακόμα θέμα που φαίνεται ίσως πρακτικό, όμως είναι στην πραγματικότητα ζήτημα ουσίας είναι το τι κάνουμε με τα αποφάγια και με τα σκουπίδια. Ο πολιτισμός της καταναλωτικής υπεραφθονίας παράγει τόνους σκουπιδιών και ενισχύει τη λογική του “πετάμε ό,τι περισσεύει”. Η κίνησή μας είναι κάθετα ενάντια στη λογική των προ-

ϊόντων “μιας χρήσης”, την υπέρτατη πραγμάτωση της καπιταλιστικής λογικής, η οποία αποφέρει τεράστια κέρδη στα αφεντικά, παράγει τόνους σκουπιδιών, με αντάλλαγμα ότι μας “χαρίζει” ευκολία, άνεση και χρόνο.

Η διαχείριση των σκουπιδιών -όπως φάνηκε πρόσφατα στην Κερατέα, νωρίτερα στη Λευκίμμη, για να μην αναφέρουμε το έσχατο παράδειγμα της Νάπολης, στην Ιταλία- αφορά τόσο κεντρικούς πολιτικούς σχεδιασμούς σχετικά με τη λεηλασία της φύσης όσο και μια ιδιαίτερα επικερδή ενασχόληση για εργολάβους και επιχειρηματίες, οι οποίοι πλουτίζουν από την εκμετάλλευση των απορριμμάτων. Ο πολιτισμός της μόλυνσης δεν διορθώνεται, ανατρέπεται και αυτό δεν εκφράζεται μόνο στα οδοφράγματα και στις δυναμικές κινητοποιήσεις, αλλά και στις καθημερινές μας χειρονομίες. Αυτός ο κόσμος δεν πρόκειται να αλλάξει, αν δεν αλλάξει συνολικά και η κουλτούρα μας, η οποία, σε μεγάλο βαθμό, έχει καθοριστεί από τη λογική της κατανάλωσης.

* υπάρχουν άπειρα βίντεο στο διαδίκτυο που το αποδεικνύουν περίτρανα, πόσο δε μάλιστα διατροφικά σκάνδαλα όπως το τελευταίο με τις διοξίνες, το αμέσως προηγούμενο με τα γουρούνια -βλέπε γρίπη των χοίρων- τα κοτόπουλα -γρίπη των πουλερικών- τις αγελάδες -τρελές αγελάδες, remember?

* βλέπε τι συμβαίνει με τους τόνους και τα δελφίνια που έπειτα από μαζικές σφαγές, γίνονται κονσέρβες στα ράφια των super-market

Ευάυτια στη λογική των διαχωρισμών και των ρόλων ευάυτια στη λογική της εξειδίκευσης

Οικονομία, ελεύθερη αγορά, εξάρτηση, μισθωτή εργασία, αποξένωση, εξατομίκευση, εξειδίκευση: αν αυτές οι λέξεις ήταν κομμάτια ενός παζλ ποια εικόνα θα σχηματιζόταν; Χμ, μάλλον όχι ακριβώς ένα ειδυλλιακό τοπίο! Κι όμως, μέσα σε αυτό το τοπίο κινούμαστε, μέσα σε αυτόν τον κόσμο ζούμε. Και μιας και μιλάμε για εικόνες, ας μιλήσουμε λίγο και για το θέμα: το θέμα ως σχέση διαμεσολαβημένη από

εικόνες, το θέαμα ως επιτελεστικό ρόλο, το θέαμα ως το θέατρο της καθημερινής ζωής.

Καθημερινά βομβαρδιζόμαστε από εικόνες, στην τηλεόραση, τα διαφημιστικά ταμπλώ, τα περιοδικά, τις εφημερίδες, τις βιτρίνες, το σινεμά, και ούτω καθεξής. Αυτές οι εικόνες είναι φορείς κάποιας ιδεολογίας και έχουν τη δύναμη να διαμορφώνουν συνειδησιακές καταστάσεις, ρόλους και συμπεριφορές, μέσω τις επανάληψής τους ή της κυριαρχίας τους στον χώρο και τον χρόνο. Ενα απλό παράδειγμα, που άπτεται και της θεματικής μας, είναι τα μαγειρικά ριάλιτι, που κατέκλυσαν τις τηλεοπτικές οθόνες αυτή τη χρονιά και “έσπασαν τα ρεκόρ τηλεθέασης” (τι λες μωρέ!). Εν μέσω περιόδου κρίσης όλα τα τηλεοπτικά κανάλια γέμισαν το πρόγραμμά τους με τηλε-σκουπίδια με σεφ και επίδοξους μαγείρους. Ανταγωνισμός: ποιος είναι ο καλύτερος, ποιος είναι ο πιο γρήγορος, ποιος είναι ο πιο ευρηματικός! Η ιδεολογία της εξατομίκευσης, της “αποδοτικότητας” και της τσογλανιάς, συμπυκνωμένη στη φτηνή συσκευασία των ριάλιτι. Μαγειρέματα με διαγωνιζόμενους και με κριτές, στη λογική του “φάτε μάτια ψάρια και κοιλιά περίδρομο”. Η έσχατη λογική του είμαι μόνος μου και παλεύω εναντίων όλων, πάνω από μια κατσαρόλα και μέσα σε ένα τηλεοπτικό πλατό. Ελεος!

Στο εγχείρημα που στήνεται, θέλουμε να μοιραστούμε τα μυστικά της κουζίνας, και όχι μόνο. Μαγειρεύουμε ανατρεπτικά, ενάντια σε ρόλους και διαχωρισμούς, ενάντια σε λογικές αποδοτικότητας, εφέ και εξειδίκευσης. Καταστρώνουμε ένα παιχνίδι συλλογικού αυτοσχεδιασμού, μέσα από το οποίο αναδεικνύουμε την αναγκαιότητα αντίστασης ακόμα και στη μοριακότητα της καθημερινότητάς μας, ιχνηλατούμε τις ανθρώπινες σχέσεις, ανακαλύπτουμε νέα πεδία αγώνα και μοιράσματος. Επίσης, επιχειρούμε να αποδείξουμε στην πράξη ότι μπορούμε συλλογικά να φροντίζουμε το σώμα μας με τον καλύτερο τρόπο, χωρίς να έχουμε ανάγκη ούτε ειδικούς (διατροφολόγους ή συμβούλους feng-sui) ούτε τον πράσινο καπιταλισμό, που μας υπόσχεται ευεξία και ποιότητα ζωής έναντι αδρής αμοιβής.

Ευάντια στη λογική της ελεημοσύνης και του εθελοντισμού, αλληλεγγύη, αυτοοργάνωση και μοίρασμα

Εκτός από πλήρως εξαρτημένους από τα γρανάζια του, το καπιταλιστικό σύστημα, μας θέλει και μόνους. Εξατομικευμένους. Ή μάλλον, για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, το ένα είναι αναγκαία συνθήκη για το άλλο. Όσο πιο μόνου, τόσο πιο αδύναμοι. Όσο πιο μόνου, τόσο πιο εξαρτημένοι. Και για να αντικαταστήσει την πανάρχαια λογική της αλληλοβοήθειας μέσα από σχέσεις ισότητας ή σχέσεις που δεν επιφέρουν εξάρτηση, το σύστημα μας προσφέρει δύο εναλλακτικούς τρόπους να εκφράσουμε το ενδιαφέρον και την ανθρωπιά μας: την ελεημοσύνη και τον εθελοντισμό, στην ουσία τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.

Το μοίρασμα είναι η κίνηση εκείνη που σε φέρνει πιο κοντά με τους άλλους, ήτοι, το πρώτο βήμα της αλληλεγγύης και της επίθεσης στη λογική της ιδιοκτησίας. Μοιράζομαι σημαίνει δεν κρατάω κάτι μόνο για τον εαυτό μου, αλλά το διαθέτω συλλογικά, δεν αποσκοπώ στη συσσώρευση, στην υπεραξία, στην υπερφίαλη και αλαζονική λογική του “κοίτα τι έχω εγώ που δεν έχεις εσύ”. Μοιράζομαι σημαίνει μαθαίνω να φροντίζω τους άλλους και τον εαυτό μου, αλλά όχι μόνο τον εαυτό μου! Μοιράζομαι σημαίνει αντιμετωπίζω τις σχέσεις σε βάση ισότητας και είμαι ανοιχτός/η στην επικοινωνία. Το μοίρασμα δεν είναι ελεημοσύνη, το φριχτό αυτό θρησκευτικό κατάλοιπο, που διαιωνίζει τους διαχωρισμούς και τις κοινωνικές ανισότητες μέσα στον πολιτισμό της εκμετάλλευσης. Η ελεημοσύνη είναι μια επιβεβλημένη υποχρέωση, μια ηθική προσταγή που πρέπει να επιδιωχθεί, έτσι να εξασφαλιστεί το επιθυμητό αποτέλεσμα της προσδοκώμενης ανταμοιβής (συνήθως μετά θάνατον, οπότε και άκυρη). Η ελεημοσύνη θέτει κάποιον υπερ άνω κάποιων άλλων, των οποίων η διαβίωση εξαρτάται από τη μεγαλοψυχία ή την φιλευσπλαχνία του “πατρικίου”. Από διαχρονικό παράδειγμα αποτελεί η Εκκλησία, αλλά και οι ευεργέτες και οι πιο σύγχρονοι σπόνσορες. Από παράδειγμα στις μέρες μας αποτελεί ο Σκάϊ της οικογένειας Αλαφούζου, που μας πουλάει οικολογική και κοινωνική ευαισθησία σε πακέτο κρίσης, την ίδια στιγμή που τρομοκρατεί, απομυζεί και απολύει, γιατί έτσι του αρέσει, τους εργαζόμενους των επιχειρήσεών του (?). Από την άλλη, ωσάν τα μανιτάρια ξεφυτρώνουν

διαρκώς διάφορα εναλλακτικά κινήματα εθελοντισμού, που χωρίς την παραμικρή διάθεση αντιπαράθεσης, επιχειρούν να βελτιώσουν το υπάρχων μέσα από μαζικές δράσεις και εορταστικού τύπου χάπενινγκ. Η άμεση δράση ήταν και παραμένει πρόταγμα, η γιορτινές καταστάσεις επίσης, γιατί κατά πως λέει και ο λαός “η φτώχεια θέλει καλοπέραση”, η αυθόρμητη συμμετοχικότητα δείχνει ότι πολύς κόσμος θέλει να αντιδράσει στις συνθήκες ζωής που μας επιβάλλουν οι ρυθμοί, η ρυμοτομία και η “κανονικότητα” της μητρόπολης, όμως πίσω από το επιμελώς απολιτικό στυλ τέτοιων διοργανώσεων υπάρχει ένα μεγάλο ερωτηματικό: Πού και με ποιον τρόπο παίρνονται οι αποφάσεις, πώς διοργανώνονται οι δράσεις (πρόκειται απλά για πρακτικά ζητήματα ή και για περιεχόμενα), ποια είναι, εν τέλει, τα περιεχόμενα και ποιος τα ορίζει, ποιος σπονσοράρει;

Στον αντίποδα αυτών των λογικών, συλλογικά, αντιεραρχικά, αντιεμπορευματικά και αδιαμεσολάβητα, οργανωνόμαστε στις γειτονίες, στους εργασιακούς χώρους, στα σχολεία και τα πανεπιστήμια ή οπουδήποτε, τέλος πάντων κινούμαστε.

Οπότε, γιατί συλλογική κουζίνα και γιατί τώρα;

Οι συλλογικές διαδικασίες, η οικειοποίηση χώρων και χρόνων, το βάθεμα των ανατρεπτικών προταγμάτων και η διεύρυνσή τους σε όλα τα πεδία της καθημερινότητας είναι το στοίχημα. Το ζήτημα δεν είναι απλά η καταστροφή (ή η κατάρρευση -για τους ρομαντικούς ονειροπόλους) του καπιταλισμού ως μηχανισμού ή συστήματος, αλλά και η ριζική εξάλειψη της καπιταλιστικής λογικής. Διότι, άντε και καταρρέει ο καπιταλισμός, αν δεν τον έχουμε ξεριζώσει από μέσα μας, θα τον ξαναδημιουργήσουμε (ακόμη κι όσοι μανιασμένα τον πολεμάμε), με μαθηματική ακρίβεια! Όταν σε έχουν μάθει να ζεις με έναν συγκεκριμένο τρόπο, είναι δύσκολο να ξεμάθεις! Δύσκολο, αλλά όμορφο! Το γκρέμισμα των κυρίαρχων λογικών, που εποικίζουν την καθημερινότητά μας, περνάει μέσα από την άρνηση (ατομική και συλλογική). Από τη συνάντηση των αρνήσεων μπορεί να ανθίσει η δημιουργία!

Δεν ψάχνουμε τρόπους για να βελτιώσουμε το υπάρχον, δεν αναζητούμε λύσεις για να “ξεφύγουμε” από την κρίση, αναπαράγοντας τις λογικές που συντηρούν αυτό το σύστημα και τον πολιτισμό που παράγει. Δεν θέλουμε να σώσουμε αυτό το σύστημα από την κρίση, θέλουμε να το καταστρέψουμε και γι’ αυτό, επιχειρούμε να διευρύνουμε τα πεδία ρήξης και να ενισχύσουμε τις συλλογικές διαδικασίες, που μπορούν να γεννήσουν νέες δυνατότητες επικοινωνίας και αγώνα. Και τέλος...

Η συλλογική κουζίνα δεν είναι τσάμπα Η συλλογική κουζίνα δεν έχει αυτίμο

Γιατί αρνούμαστε πεισματικά να βάλουμε μια τιμή σε αυτά τα οποία παράγουμε είτε πρόκειται για λόγο, είτε για έκφραση ή για δημιουργία. Αντιθέτως, προωθούμε τη λογική του μοιράσματος όχι μόνο του αποτελέσματος, αλλά και της δημιουργικής διαδικασίας. Στη συλλογική κουζίνα δεν προσφέρονται υπηρεσίες, γιατί η συλλογική κουζίνα δεν είναι εναλλακτικό ρεστοράν, στο οποίο πηγαίνουμε ως πελάτες, αλλά μία κατάσταση πειραματικής δημιουργίας, συντροφιάς, μοιράσματος, συν/αυτο-διαχείρισης του χώρου και του χρόνου μας. Στη συλλογική κουζίνα δεν υπάρχει μάγειρας, σερβιτόρος, λαντζέρης για να μας εξ-υπηρετήσει. Δεν υπάρχει σεφ να αποφασίσει, αντί για εμάς, τι θα βάλουμε στο στομάχι μας και πώς θα ευχαριστήσουμε τον ουρανίσκο μας. Δεν υπάρχει ιδιοκτήτης, στον οποίο θα πληρώσουμε στο τέλος το λογαριασμό. Στη συλλογική κουζίνα, τα πάντα περνάνε από τα χέρια μας, αυτοοργανωμένα και συλλογικά, από την επιλογή των συνταγών και των τροφίμων, μέχρι το μαγείρεμα και το καθάρισμα.

Κι επειδή δεν υπάρχει περίπτωση να δεχτούμε να μας σπονσοράρει κανένα πολιτικό κόμμα ή δημοτικός αρχοντίσκος, κανένα μαγαζάκι, κανένας μεγαλοκαρχαρίας των ΜΜΕ με δήθεν κοινωνικές και οικολογικές ευαισθησίες, ούτε φυσικά η ενορία της γειτονιάς μας... με χαρά δεχόμαστε προσφορές φαγητού και τροφίμων (πόσο μάλιστα αν αυτά προέρχονται από κάποιο μπουστάνι!), αλλά και ιδέες, συνταγές, δημιουργική διάθεση και κέφι!

συνέλευση αθηνηλογών, αυτοοργάνωσης & δράσης
περάματος, κερατσινίου, νίκαιας, κορυδαλλίου, πειραιά

γενάρης 2010

